

Po čase se s vodními zastaveními vracíme do Polabí - a to do Velkého Oseka za Pavlem Drahovzalem. Budeme se zabývat otázkami změn ve vodovodní infrastruktuře tohoto městyse, jak se k nim postavili občané. Starosta poznamenává: ačkoliv vodní podmínky jsou v městě dobré, místní se rozhodli vybudovat místní vodovod a je na konkrétním obyvateli, zdali jej využije, či bude odebírat vodu ze své studny, jejíž kvalita může být ovlivněna splachy z polí či intenzivní železniční dopravou. Občané mají také alternativu - a to odběr Ekovody - z tanků. Nesmíme opomenout, že se městyš nachází v lokalitě, kde v hloubce přibližně 100 metrů pod zemí narazíte na pramenitou kyselku, byť není komerčně propagovaná jako v Poděbradka a slouží místním obyvatelům. Starosta se též zamýšlí nad otázkou existence dlouhodobé vize a konstatuje, že v případě sucha by se některé služby musely redukovat, nicméně bychom neměli zapomínat na vodní solidaritu z míst, kde vodní bilance by byla dostatečná a v lokalitě by voda přebývala, protože s takovými případy se v Čechách setkáváme. V dialogu jsou debatovány velké investiční stavby, které změni ráz krajiny, ale i sílu institucí jako například Svaz měst a obcí. Nesmíme opomenout, že k vodě je v této malé lokalitě přistupováno s pokorou a úctou.

Dialog byl natočen ve Velkém Oseku na podzim roku 2019.

MS: *Pane starosto, jsme ve Velkém Oseku, jaká je zkušenost zdejších obyvatel s vodou? Otázkou kladu proto, že poblíž protéká řeka Labe, kolem městyse se nachází lužní lesy, které zatím plní zdravou funkci lokální klimatizace.*

PD: Zkušenost s vodou je poměrně dobrá. Největší povodně jsme zažili někdy v polovině devatenáctého století, poté se začalo Labe regulovat, a proto zásadní dopady z hlediska vody do života obyvatel zde posledních 150 let nenastaly - a díky Bohu za to. Dostupnost vody ve Velkém Oseku je poměrně dobrá. Jsme na pískách, a proto každý, kdo si vykope díru o hloubce 2 - 3 metry, na vodu narazí. Nicméně v posledních letech se ukazuje, jak voda pod povrchem je dost závislá na deštových srážkách, kterých zase - co se do objemu týče - nebylo. Problém je v tom, že jde o srážky, které jsou přivalového charakteru, a proto voda poměrně rychle naprší a rychle odteče, kdežto podpovrchová voda se kumuluje zejména díky srážkám menší intenzity. Tím se zasakuje, kumuluje se v podzemí a může být čerpána vrty, případně studněmi. I tato nestabilita se stala důvodem, že jsme v roce 2012 připravili projekt na vodovod. Podařilo se na něj získat dotaci - a to v roce 2018. Od roku 2018 až do 2019 jsme vystavěli vodovod v celé obci za 90 milionů korun s tím, že každá nemovitost v obci má možnost se na něj napojit. Souvisí s tím další záležitosti jako spolufinancování a spolupráce ze strany majitelů nemovitostí. Určitou část nákladů napojení nese obec, ale pak do projektu musí vložit prostředky i obyvatelé. Předpokládáme, že k většinovému napojení dojde do dvou let, což znamená, že 95 procent nemovitostí by vodu z této infrastruktury mohlo aktivně používat.

MS: *Rád bych se zeptal, jestli touto investiční aktivitou nedoháníte deficity, které zde byly ještě před rokem 1989? Velký Osek není rozsáhlá obec. Jde o městyš - a to je jeden z argumentů, proč zde nebyla dostatečně vybudovaná infrastruktura.*

PD: Takové vysvětlení je možné. Stav vodovodů a kanalizací ve Středočeském kraji je v podstatě jedním z horších na mapě České republiky. Na druhou stranu tím, že se nacházíme ve středním Polabí, kde kumulace podzemní vody průběžně fungovala a obyvatelé s tím neměli zásadní problém, nebyla zde tak vysoká poptávka po vodovodu. Vodovod ve Velkém Oseku zde byl, fungoval s tím, že zejména zásoboval základní školu, mateřskou školu a pak menší část obce, ale nikdy se zásadně nerozvíjel až s projektem za 90 milionů korun. Investice je realizována s přispěním Státního fondu životního prostředí - a to ve výši 54 milionů. Zasítovala se celá obec, každý má možnost se připojit. Deficit na infrastrukturu nebyl pouze na vodovodu, ale byl také na kanalizaci, na veřejném osvětlení, na komunikacích, což je téměř nikdy nekončící příběh. Neustále musí být obnovovány komunikace. Veřejné osvětlení zahušťujeme postupem času. Obnovili jsme druhy osvětlení, z tradičních

sodíkových výbojek jsme přešli na osvětlení LED. Onen deficit se nám podařilo dohnat.

MS: *Zpět k vodě. Jaká je kvalita zdejší vody ve srovnání například s Kolínem či s Poděbrady?*

PD: Jde-li o kvalitu podzemní vody čerpanou vrty či studněmi, ta je proměnlivá, hodně záleží na meteorologických podmínkách, kdy v období sucha má voda dobrou kvalitu, avšak v období dešťů klesá. Máme zde splachy z intenzivně obdělávané zemědělské půdy a kvalitu vody může ovlivnit i intenzivní železniční provoz. To vše se projeví v kvalitě čerpané ve studních a vrtech. Odebíráte-li vodu v podzimních i jarních měsících, kvalita není doporučovaná ke konzumaci, ...

MS: *... a proto obyvatelé Velkého Oseka užívají „ekovodu“.*

PD: Jedná se o první moment, kdy obec měla zájem zajistit pro obyvatele zdroj pitné vody. Problém nešlo řešit rozšířením vodovodní sítě, a proto se postavil stojan na ekovodu. Má své poměrně intenzivní využití. Na druhou stranu se dá očekávat, že napojení na vodovod nebude tak využíváno jako doposud, a proto bude demontováno.

... Vodní vize pro Velký Osek ...

MS: *Pokročme dále: starosta, který pečuje o obec, by měl mít o ní dlouhodobou představu. Občas se zamýšlíte, jak by mohla vypadat obec Velký Osek, pokud by tato lokalita trpěla suchem? Možná by se proměnil Libický luh, jak by vypadalo Labe atd.?*

PD: Lze si to asi představit - a to kvůli těm předcházejícím suchým obdobím. Určitě bychom nebyli tak atraktivní - zejména pro mladé lidi, poněvadž nejistota vody je argumentem, proč volit raději město než venkovskou obec, kam se Velký Osek stále řadí. Za druhé i dostupnost některých služeb by se ztížila, i ty totiž pracují s vodou. Také je otázka určitých mimořádných událostí, požárů, případně dlouhodobější nedostatek pitné vody v domácnostech - to by byl logický důsledek toho, kdyby opravdu nastalo extrémně dlouhé sucho a voda by zde nebyla dostupná, nebylo by ji kde brát. Již jsme si zde zažili náhradní zásobování vodojemem. Víím, že si řada lidí nechávala prohlubovat své studny i dovážet i vodu. Nerad bych tuto situaci zažil, ale dokážu si představit, že v tu chvíli se obec dostává do nouzového režimu a zajištění vody pro obyvatele je prioritou nad všechny, ...

MS: *... aby byl zachován život alespoň v základní kvalitě.*

... Jezera a Velký Osek ...

MS: *Kolem Velkého Oseka se rozprostírají jezera, napadá mě, zdali právě ta nemohou být využívána pro zavlažování zahrad či polí?*

PD: Jezera kolem Velkého Oseka mají svůj potenciál - jednak pro zavlažování, ale i pro rekreaci, sportovní využití. Řekl bych, že se jedná o přirozený kolorit obce. Jak jsme na štěrkopísku, je logické, že vytvoření jezera není problematické. Přijímáme tyto skutečnosti jako podmínky pro život. Jsme rádi, že je zde v okolí máme a nemusíme za vodou dojíždět na velké vzdálenosti. Kdo netouží po atrakcích, které jsou spojeny s koupališti, může ve Velkém Oseku ujet pár set metrů a je u lesa a má možnost slušného koupání. Co se týče zavlažování, řada občanů využívá podzemní vody. Nepochybně lze využívat i jezer, ovšem to je spíše pro zemědělskou činnost.

MS: *Neměli bychom opomenout, že ve vašem obecním znaku je vyobrazen kalich s pramenem. Tážu se z toho důvodu, že blízké lázeňského město Poděbrady využívá tamní pramenitou vodu ke komerčním účelům, a Velký Osek zatím ne. Proč? Plánujete změnu?*

PD: Velký Osek má minerální prameny od třicátých let dvacátého století. Objevily se náhodou, když

obec potřebovala obecní zdroj pitné vody a při kopání pramenité vody do úrovně padesáti metrů narazili na zdroj minerální vody. Od třicátých let dvacátého století zde máme na centrálním náměstíčku Mistra Jana Husa minerální pramen, který je volně přístupný. Každý si z něj může natočit. Komerčně se voda využívala chvíli v devadesátých letech, kdy se za odebraný litr se vybírala koruna, ale po dvou letech onen výběr peněz byl zrušen – a to z toho důvodu, že pramen neposkytoval velký příjem do obecního rozpočtu a bylo s tím více problémů než užitku. Komerčně se pramen nevyužívá více jak dvacet let a v budoucnu s něčím takovým též nepočítáme. Vlastně se jedná o maloodběry, lidé si k prameni chodí točit vodu z obce i okolí. Možná to místním poskytuje ozvláštnění jejich pitného režimu, místo obyčejné vody si na stůl dáte minerálku z Velkého Oseka. Zdejší minerální pramen má určitá specifika proti Poděbradce, jelikož je chutnější, sytější, železitější. Lidé si na ni zvykli a chutná jim.

MS: *Můžeme se zeptat: proč Velký Osek nejde cestou Poděbrad? Nemyslíte si, že je dobré konkurovat blízkému městu? Usmíváte se ...*

PD: Můžeme připomenout jinou obec, která měla též na svém území prameny. Shodou okolností se obec jmenuje Prameny. Měla úmysl založit stáčírnu minerálních vod. Obec se v devadesátých letech standardně rozvíjela, ale pak se chtěla zaměřit na stáčení minerálních vod. Bohužel projekt nedopadl dobře. Dnes se jedná o obec, která má značné existenční problémy. Musí řešit spoustu dluhů – a to s tím, že to brzdí její rozvoj, avšak svítá na lepší časy a pozvolna se stav konsoliduje a snad během pěti let bude v lepším režimu. Toto je důkaz skutečnosti, že malé obce by se do velkého podnikatelského záměru neměly pouštět.

MS: *Mohla by malá obec konkurovat poděbradským pramenům?*

PD: Jedná se o nereálnou představu. Možná to mohou dělat producenti minerálních vod, jako je Mattoni – ne společnost z Velkého Oseka. Na druhou stranu můžeme uvažovat, že mnoho lidí oceňuje přístup k volně dostupné minerální vodě, kdy si ji mohou natočit v jakémkoliv množství. Má pořád chuťové vlastnosti, není upravovaná, doslazovaná atd.

MS: *Oceňujete přirozenou sílu pramene?*

PD: Ano.

MS: *Můžeme uvést, že nakládá-li jedinec s přírodním zdrojem, měl by znát dostatečné limity a nesnažit se soupeřit metaforicky s obrem – tím myslím Poděbrady.*

PD: Ve chvíli, kdybychom přistoupili k tomu, že zdroj začneme využívat komerčně, musíte začít propočítávat provoz, investice do zřídla. Najednou zjistíte, že zdroj, který byl využíván s nadšením, ze zvyku, jako ozvláštnění běžného života, se stává klasickým spotřebním, konzumním zbožím. V tu chvíli i devalvujete hodnotu zdroje. Také jste na něm závislí, aby vám všechny parametry – a to zejména ekonomicky – vycházely. Přiznám se, že sklouznout k tomu pojetí může být zkáza nejen obce, ale i vlastního zdroje.

MS: *Nechť Velký Osek má svůj pramen a slouží těm, kdo o něj projeví spontánní zájem. Nesnažme se za každou cenu mít láhev pramenité vody v prodejní síti.*

PD: Kdo chce, může si pramenitou vodu ve Velkém Oseku načepovat. Jediné, co jej to bude stát, je čas a cesta.

... Svaz měst a obcí v kontextu péče o vodu ...

MS: *Pane starosto, jak vnímáte péči o vodu prizmatem aktivit Svazu měst a obcí. Sám jste říkal, že*

téma vody se stalo zásadní v minulých deseti letech. Jak vaši kolegové z tohoto svazu reflektují význam vody ve svých činech?

PD: Téma vody bylo vždy prioritou, cílem snažení starostů napříč republikou. V posledních deseti letech se to spojilo s dalšími záležitostmi, jako je například zadržování dešťové vody, zadržování vody v krajině, pozemkové úpravy a meliorizační opatření atd. Jinými slovy – není starosty v České republice, který by si neuvědomoval všeobecný význam a dopad nedostatku této komodity. To se promítá do všech činností, které se odehrávají na obci – ať v plánování, v realizaci staveb. Mít obec na suchu je nejhorší, co se starostovi může stát.

MS: *Někteří si závažnost významu vody neuvědomují. Tím myslím na developery, kteří zabírají kvalitní zemědělskou půdu místo toho, aby si uvědomili podstatu: půda je nám svěřená a neměli by na půdě být postaveny haly, logistická centra atd., případně velké továrny. Raději využijme to, co zde máme po svých předcích, a snažme se chránit půdu, která nám poskytuje obživu a má i krajinný rozměr.*

PD: Je to o osvětleném vedení obcí, aby dokázaly nalézt společně s developery konsensus, jaká opatření snižují dopad na životní prostředí – ať je půda, voda, ovzduší. Měli by se tázat, jak realizovat, aby developer nebyl pouze tím, kdo tam postaví halu, továrnu, dům a vydělává, a všichni ostatní v okolí se musí s negativními dopady sžít. Vše závisí na komunikaci a developer si musí uvědomit, že zodpovídá za to, že změní podmínky života a musí nějakým způsobem kompenzovat negativní dopady, aby občané v obci viděli, že příchod a činnost developera není pouze negativem a ekonomickým bonusem pro developera samotného, ale že výsledek je dobrý i pro druhou stranu.

MS: *Tuto skutečnost si uvědomují starostové, avšak jak se k tomu staví lidé o několik úrovní výš? Máme kraje a pak i vládní patro.*

PD: Podněty se dostaly do řady legislativních i připomínkových materiálů. Je na to vytvořena i dotační podpora ze strany státu. Počítá se s tím a snad se to bude dělat i do budoucna. Vždy je to otázka konkrétní záležitosti, konkrétní stavby, záměru, zdali všechny očekávání, která jsou v dokumentech, se dokážou naplnit, či ne.

MS: *Je vhodné se zeptat na význam výjimek ze zákona. Je-li zde stanovisko: investor by stavěl na kvalitní půdě, ovšem přesto uděláme výjimku. Jak se v tomto případě naplňuje duch zákona?*

PD: Je-li výjimka udělována, opravdu musí být vyhodnocena tak, že přináší jednoznačně, nezpochybnitelně o řád vyšší hodnotu, než kdyby výjimka nebyla udělena. Toto se však dá velmi těžce kvantifikovat. Na druhou stranu jistě podklady k tomu vytváří odborníci, ovšem konečné rozhodnutí je v rukou politiků, zdali se výjimka dá, či ne. Politická reprezentace – ať na úrovni města, kraje či státu by si měla být vždy vědoma, že rozhodnutí činí v určitém čase, ale má dlouhodobé – a z hlediska prostoru dalekosáhlé dopady, a proto je velmi nutné nastavit parametry výjimky. Je logické, že developer musí nést zvýšené náklady z hlediska eliminace dlouhodobých i prostorových dopadů.

... Zásahy do krajiny v oblasti obce Velký Osek ...

MS: *Pane starosto, jak přistupujete ke krajinným zásahům, které zde byly udělány v prostoru obce Velký Osek. Posuzujete vstřícně, či negativně přítomnost automobilky T. P. C. A.? Víím, jedná se o otázku, která je zásadní. Víím, že automobilka poskytuje pracovní místa, zvyšuje kupní sílu tohoto regionu, na druhou stranu přispěla k zabránění kvalitní černozemě. Logicky má dopad i na zdejší bilanci vody.*

PD: Dnes k ní přistupuji jako ke statické realitě. Jednoduše zde je. Je vhodné vzít také do úvahy události, jak zde vznikala. Prvopočátky projektu se datují do počátku století, kdy byl tento záměr od počátku podporován státem. Czech Invest jako státní organizace tuto investici přivedla do tohoto kraje a operovala ji. Pro tento projekt se musela vyhotovovat EIA, provádět bilance zemědělské půdy v regionu, poněvadž každý region by měl mít potravinovou i vodní soběstačnost. Zřejmě část půdy byla označena jako zbytná a my musím tento fakt přijmout.

MS: *Jak automobilka působí na bilanci vody?*

PD: Řada obyvatel působení automobilky nepocituje, ač vzdušnou čarou - dva kilometry mají automobilku. Dnes díky automobilce můžeme využít možnosti napojení se na vodovodní přivaděč, přivést sem do obce vodu, jinak by to bylo mnohem obtížnější, jelikož samotné trasy přivaděčů přes zemědělské plochy je někdy problematické. Musíte se zemědělci vyjednávat, někteří to vnímají jako zásah do jejich činnosti, jiní jako pozitivum. Sám jste zmínil, že dobrá zaměstnanost v regionu je zde díky automobilce, což má dopad na kupní sílu obyvatelstva. Rozsah záměru asi do polabského regionu zapadl a je zde funkční. Nedokážu si s tím spojit vyslovená negativa.

MS: *Můžeme konstatovat: neželíte půdy, která mohla sloužit lepším - zemědělským účelům, mohla formovat přirozenost krajiny, místo toho se tam nachází beton a asfalt?*

PD: Momentálně ne, poněvadž zemědělské půdy je v regionu poměrně dost. Po všech diskusích odborníků byl záměr uskutečněn. I očekávání, které měl, naplnil.

... Infrastrukturní stavby ...

MS: *Pane starosto, zaměříme naši pozornost na velké infrastrukturní stavby v krajině, které působí zdvižené obočí, u někoho i panickou hrůzu. Mám na mysli kanál, který má propojit vodní soustavy, jež jsou napojené na jednotlivá moře kolem Evropy.*

PD: Záměr je bohužel, má svou relevanci vzhledem k tomu, že vodní doprava patří k jednomu z ekologičtějších způsobů. Na druhou stranu investice do těchto záměrů je příliš enormní a je otázka finálního efektu. Zda-li se stavba bude realizovat, je nutné počítat s tím, že dlouhodobá provozuschopnost je hodně závislá na možnosti tuto cestu využívat. Každý, kdo cestuje, si musí uvědomit nákladnost spojení. Toto je potřeba vzít v potaz, zda-li investice, pokud se realizuje, bude využívána, aby sama nepřišla vniveč a neukázala se neefektivní.

MS: *Co jako starosta či místopředseda svazu měst a obcí můžete dělat? Jakou máte sílu a vyjednávací pozici s těmi, kdo touží takovýto projekt realizovat? Kolem Velkého Oseku protéká Labe a to by se mělo - dle některých - stát důležitou dopravní tepnou, s jednou podmínkou: bude-li voda.*

PD: Vyjednávací pozici můžeme zastávat. Domnívám se, že v této době je třeba prioritizovat jiné aktivity než toto. Dopravní síť v České republice - ať z hlediska železnice i silnic je poměrně hustá. Zde by stálo zatnout síly, aby se dostala do optimálního stavu. Bylo by vhodné dodělat mezinárodní koridory a zprůjezdnit páteřní dálnice, respektive rychlostní silnice, případně dokončit řady z nich. Až toto zajistíme a zjistí se, že silnice a železnice stále nedostačují, pojdme upnout síly k tomuto vodnímu spojení. Ve chvíli, není-li kapacita na silnici a železnici, což jsou běžné způsoby dopravy, poté pojdme využívat „netradiční“ i pomalejší způsoby dopravy.

MS: *Proč netradiční? Po vodě se plavilo vždy. Před rokem 1989 režim podporoval vodní mód dopravy. Převaha uhlí do Chvaletic byla důležitou.*

PD: Ano, jediný způsob z hlediska kapacity či rychlosti zde nebyl.

MS: *Jste přesvědčen, že vodní doprava je - možná se vyjádřím nepřesně - zastaralou?*

PD: Rozhodně ne. To by bylo chybně pochopeno. V dnešním světě důležitou roli hraje železniční, silniční, letecká doprava. Nerad bych řekl, že vodní doprava je doplňková - to jistě ne. Kanály pro dopravu jsou vybudované. Je zavedená a můžeme ji považovat za úzus, který má ekonomicky zdůvodnitelný provoz. Budete-li investovat prostředky do vybudování nové vodní cesty a mezitím bude chátrat železniční a silniční doprava, kterou používá devadesát procent přepravců, logicky nemůžete očekávat, že s nově vybudovanou vodní cestou, která je limitovaná tím, že vede v určitých regionech a případně je propojuje. Máme-li omezené množství prostředků - nejen ekonomických, ale i lidských zdrojů a surovin, pojďme napnout síly k tomu, aby se dala do optimálního stavu infrastruktura, která se používá v převážné většině, a vodní cestu pojďme řešit, až když není nazbyt. Nikdo neidentifikoval skutečnost, že bychom se bez ní neobešli.

MS: *Nebo zde není dostatečně silná lobby přepravců po silnici, kteří by formulovali akceptovatelnou vizi přepravy po vodě?*

PD: Nejedná se o nejzásadnější důvod. Důležitou roli dnes hraje rychlost, zdali bude přepraven dostatečný objem, dostanete-li se do míst za ekonomicky přijatelných podmínek. U nás při velikosti investice, při rychlosti, při kapacitě nebudou naplněny podmínky přepravců i přepravovaných. V mých očích se můžeme na vodní cestu dívat jako na přírodní zdroj - žijí tam rostliny, žijí tam živočichové. Že je řeka užívána k přepravě, je - z mého pohledu - druhotný efekt. Byla zde přirozenost lidí, že tuto vodní cestu volili.

MS: *Nezapomínejme, že lidé mají zájem si jisté území podmanit a přetvořit jej. Ve dvacátém století bylo Labe přetvořeno - přirozený tok byl upraven tak, aby Labe bylo z části splavné a cesta sloužila dobrému.*

PD: Nerozporuji: vodní cesty měly své období, kdy tato přeprava zažívala renesanci. Mělo to své efekty - i z hlediska vlastního přínosu, že se náklad přepravoval. Na druhou stranu železniční a silniční síť zde nebyla v takové míře z hlediska kapacity dostupná, a proto se cesta v 21. století využívá. Uvědomme si, že jsme dnes v trochu odlišné éře. Mnoho nákladů jsme převedli na železnici, na silnici. Jsme svědky logického technologického vývoje. Pokud by nákladní doprava nebyla tak dostupná, neustále by se používaly vodní cesty a rozšiřovaly se. Na druhou stranu, pokud se mají budovat vodní cesty - a nyní pomineme ekonomiku - je potřeba si uvědomit, že investičním zásahem ovlivníme poměry vody v krajině samotné - nakládání s ní. Je to určitá omezená kapacita, s níž se dá kalkulovat během dopravy.

MS: *Zastánci velkého investičního projektu argumentují: projekt by podpořil i větší zadržování vody v krajině.*

PD: Ano, avšak jiní vám řeknou, že mohou být ovlivněny poměry - a nemusí to být přímo v místě vodní cesty. Stavební zásah může mít dopad desítky až stovky kilometrů do bilance vody.

... Vodní solidarita viděná z Velkého Oseka ...

MS: *Pane starosto, jak vnímáte význam propojování vodovodních soustav? Bylo řečeno, že Velký Osek v roce 2019 dokončil po letech prací vlastní vodovod. Je logické říci: v dobách sucha bude snaha napojovat místní vodovody na vodovody jiných obcí, které mají pozitivní vodní bilanci, aby v krajině docházelo k vyrovnávání vodních stavů. Jak se na tuto skutečnost díváte?*

PD: Obecně - propojování soustav je důležité. Jde o aktivitu, která má mít svou koncepci v podobě plánu rozvoje vodovodů a kanalizací. V dokumentech se to nachází, což je dobře. Je potřeba si

uvědomit, že nejde o vyrovnávání dostatku a nedostatku vody, ale promítá se tam otázka o efektivním využívání vody – o monitoringu, bilanci, jak se s ní nakládá. Má to též souvislost s provozem. Je efektivnější – i z hlediska odborného či ekonomického – provozovat jeden větší kvalitní zdroj vody a mít na něj napojený deset obcí, než aby si každá z deseti obcí vybudovala vlastní zdroj vody, s určitým nákladem jej provozovala, zajišťovala odborné provozování, pokud se služba dá sdílet. Samozřejmě, že předpokladem je dostatečná kapacita sdíleného zdroje vody a také zajištění odborného provozování, ale i obnovování kapacity samotných vodních pramenů. Propojování z hlediska krizových situací je nezastupitelná role. Víme, že můžeme obyvatelstvo zásobovat cisternami, ale na druhou stranu tím vyvoláváte negativní efekty ve všedním životě obyvatel.

MS: *Nezapomínejme, že jsme si navykli na nějaký standard. Máme-li potřebu, otočíme kohoutkem, a nedostatky mnozí z nás nevidí. Jste přesvědčen, že sdílení vody zapříčiní vyrovnání ceny, případně její vzestup?*

PD: Může jít o mechanismus, který tomu napomůže, ale na druhou stranu do výpočtu vodného – stočného nevstupuje pouze cena zdroje – podzemní vody, případně čištění vody. Vstupují tam další záležitosti jako stav infrastruktury, kterou voda teče. Též toto ovlivňuje stav sítě v dané aglomeraci, ovšem i vůle obyvatel – obcí sdílet či být solidární na nákladech, jelikož obec bude pozitivně těžit ze solidarity. Cena za vodu může být díky propojení nižší ve srovnání s náklady, pokud si obce vodovodní infrastrukturu provozovaly samy, případně přistoupily na tradiční nákladovou cenu. Jedná se o aspekty, které toto ovlivňují. Neplatí: sdílíte-li, v tu chvíli se cena má srovnat. Tento přístup plně neplatí. Je to důvod, smysl meziobecní spolupráce Svazu obcí a měst, aby v rámci svazku obce řekly: chceme být solidární, případně nechceme, avšak jenom určitou část nákladů lze sdílet, ovšem poté si kalkulujte náklady odvozené od obnovy infrastruktury, z hlediska nákladů obslužnosti, protože v každé obci mají i rozdílné osobní náklady na obsluhu.

MS: *Nesmíme zapomenout na jednu skutečnost: kvůli sdílené vodě lze objevit fenomén černého pasažéra.*

PD: Ano, tomu nezabráníte v žádné lidské činnosti, aktivitě. Otázka je, jak moc jsme ochotni být důslední a máme tuto důslednost očekávat i od druhých? Také tato otázka souvisí s tím, jestli pasažerství je nucené, anebo jde o volbu člověka. O nucených pasažérech uvažuji, pokud jsou lidé v sociálně tíživé situaci, kteří usilují o životní nutnost, a vy jste na pomezí, zdali mu ji poskytnete, případně připustíte, aby ji čerpali, nebo zdali ji od toho odříznete a zasahujete do osudu lidí.

... Táta voda ...

MS: *Pane starosto, chybí vám ve správě obsáhlého portfolia osoba – instituce, která by monitorovala práce, jež by se vztahovaly k otázkám vody – mám na mysli oblast legislativy, oblast infrastrukturní záměrů na nejvyšší úrovni?*

PD: Jedná se o spolupráci několika resortů a zároveň o spolupráci s odpovědnými, kteří budují a provozují infrastrukturu v oblasti vodohospodářství. Konkrétně se bavím o ministerstvu zemědělství, ministerstvu životního prostředí, ministerstvu zdravotnictví, které vytváří legislativní rámec, ovšem na druhou stranu jej nemohou utvářet, aniž by měly zpětnou vazbu, zkušenost, praktický pohled zástupců ze samosprávy – ať již místní, což jsou města obce, nebo krajské, kde tito lidé primárně odpovídají za budování a provoz infrastruktury. Dohled na tvorbu legislativy by měl být společný. Stejně tak by se společně měly utvářet koncepce, jak dál s vodou, jak rozvíjet infrastrukturu atd. Nyní budu vystupovat za Svaz měst a obcí: neradi bychom zažívali situaci před rokem 1989, kdy bylo centrální plánování, kde se rozhodovalo, kam vodovod půjde a kam již ne. Stejně se uvažovalo o kanalizaci. Tento přístup vede do pekel, jelikož obyvatelé v České republice jsou si „rovni“, a proto by měli mít stejný přístup ke službám – ať žijí na malé obci či ve velkém městě. Z mého pohledu není

legitimní síly, která dokázala říci, že někteří občané službu mít budou, a někteří jednoduše ne.

MS: *Tlak na utváření koncepce a spolupráce by měl být převážně zdola?*

PD: Ne snad tlak, ale iniciace by měly jít převážně zdola. Stát by na ni měl reflektovat, ovšem na druhou stranu - odpovědnost moderního státu - subjektu mezinárodního práva, by měl být schopen zabezpečit nejzákladnějších životní podmínky svých obyvatel - to je bezpečnost, spravedlnost, ale náleží tam i přístup k i vodě, ...

MS: *... jakožto základní podmínce života, ...*

PD: ... přežití státu, národa, obecně obyvatelstva.